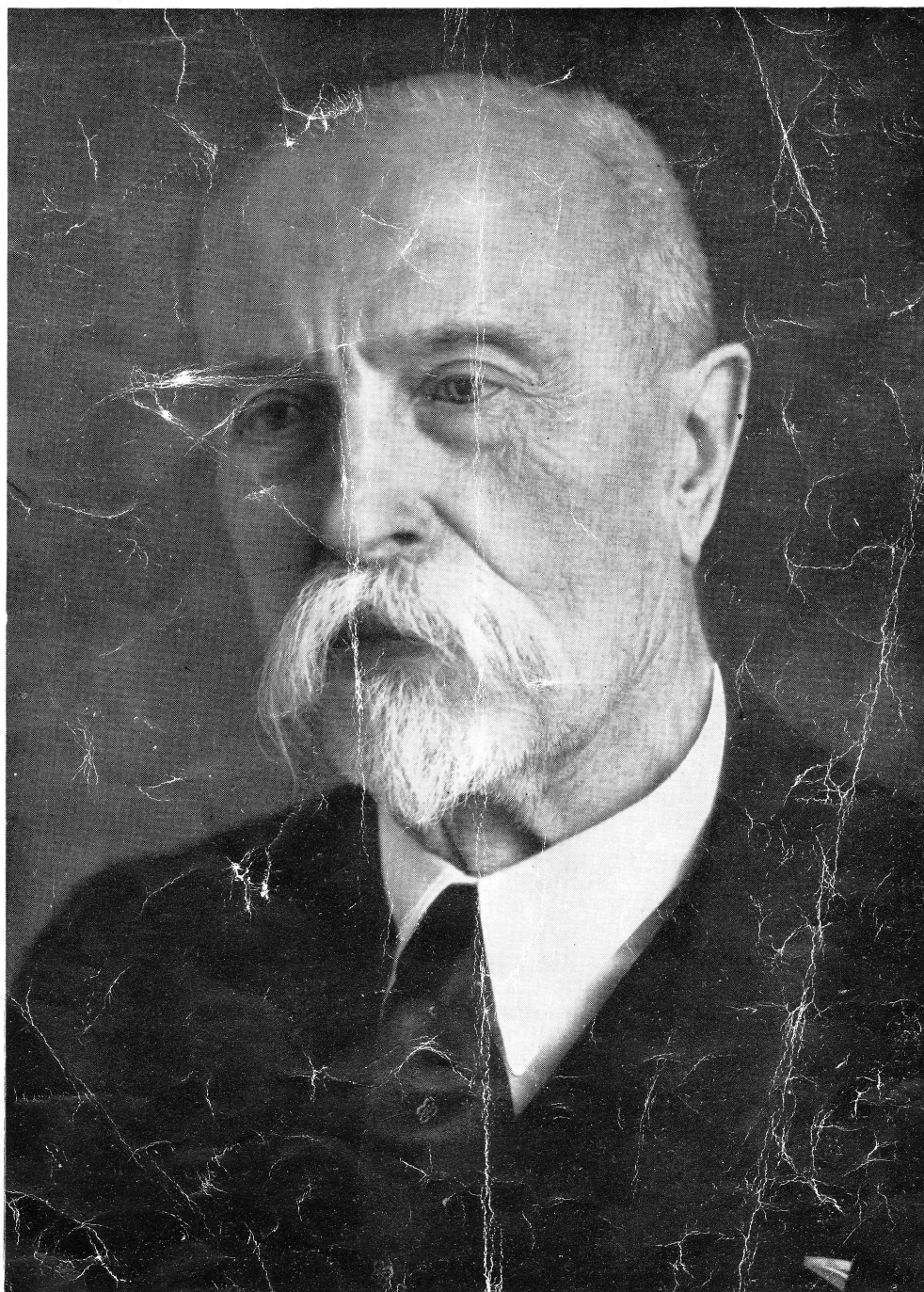

„Až Masaryk zomre, budú všetci na kolenách vyslovovať jeho meno“.
M. R. Štefánik.

Věstník Domoviny zahraničních Čechoslováků

Ročník II., číslo 2.

Praha - Říjen 1937

Česko-ruské děti, jimž je věnováno toto číslo věštníku, při svém příjezdu do ČSR v roce 1923.

VĚSTNÍK DOMOVINY ZAHRANIČNÍCH
ČECHOSLOVÁKŮ ■ PRAHA 1937.

Masaryk, zůstávaje i při svém odchodu stále mezi námi, je nám všem příkladem a výzvou. Příkladem veliké víry v člověka, již je dnes Evropě a světu tolik potřebí. Výzvou, abychom v harmonii mezi sebou, v dobré vůli a přátelství ke všem sousedům i všem ostatním národům v Evropě a ve světě budovali svůj státní organismus a svou politickou, sociální a národnostní spolupráci tak, že bychom vytvořili z tohoto svého místa v Evropě dokonalý, harmonický, sociálně, národnostně a politicky spravedlivý stát, jenž bude hoden toho, který nám právě odchází, jenž bude mezi státy tím, čím byl Masaryk mezi námi, a tím, čím byl Masaryk ostatnímu světu.

President republiky
Dr. EDUARD BENEŠ,
při loučení s prezidentem Osvoboditelem.
dne 21. září 1937.

Nech historikovia hľadajú v dejinách národov ešte iedného, ktorého cesta životom v každej svojej etape bola by tou stále stúpajúcou a logicky sa vinúcou dráhou zápasu a útoku a ktorá by vyvrcholovala v tak závratnú výšku mravného, politického a válečného úspechu. Na počiatku bolo Palackého pamätné slovo „Kedykoľvek sme zvíťazili, dialo sa to vždy viacej prevahou ducha ako mocou fyzickou.“

Ministerský predseda
Dr. MILAN HODŽA,
ve smuteční schůzi ministerské rady
dne 15. září 1937.

*Lepší vedení mládeže
vzdělá národ Komenského.*

Předkládáme svým členům a příznivcům ruské číslo »Věstniku Domoviny zahraničních Čechoslováků«. Činíme tak proto, aby osvětlen byl jeden úsek naší činnosti, péče o české děti přivezené z SSSR v době velikého hladu na Rusi.

Pokud se týká českých dětí přivezených z SSSR, jsou tyto, díky svým ochráncům, existenčně zajištěny. Připadá nám však úkol nový, úkol nejtěžší, opatřiti těmto svým chráněncům československé státní občanství. Věříme, že naše obce projeví pochopení pro tuto českou mládež, která v době hladu k nám přišla, a udělí jim příslib domovského práva. Není možno žádati, aby jedna obec pojala do svého domovského svazku všechny naše chráněnce, proto budeme postupovati podle zásady Kampelíkovy — »Co jednomu nemožné, všem dohromady snadné«. Budeme v těchto dnech žádati jednotlivé obce o udělení příslibu pro jednoho z našich chráněnců. Doufáme, že naše samospráva projeví pochopení a umožní těmto dobrým našim lidem dosažení státního občanství a tím zajištění pevné a trvalé existence ve staré vlasti. Naši krajané za světové války bez rozmýšlení šli do zahraničního odboje poslušni hlasu svého duchovního vůdce zesnulého presidenta-Osvoboditele T. G. Masaryka. Podporou zahraničních krajanů a péčí o jejich děti splácí národ jenom veliký dluh a závazek ze světové války, československému zahraničí.

Své členy a příznivce prosíme o další podporu. Domovina zahraničních Čechoslováků se důstojně včlenila do řady korporací pracujících pro pomoc československému zahraničí. Skončili jsme prázdninovou péčí o československé děti zahraniční, a připravujeme pro tyto naše malé hosty vánoční nadílku. Pamatujte již dnes na vánoční nadílku Domoviny zahraničních Čechoslováků a při svých darech a věnováních nezapomínejte na československé dítě za hranicemi.

Redakce.

Ludvík Lát:

Modlitba za zahraniční Čechoslováky.

Vlasti, ó Vlasti, slyš úpění, nářek a prosby svých dětí,
když k Tobě přes hory, přes moře obrací hled,
když k Tobě touhy a vzpomínky a sny jejich letí,
když k Tobě o pomoc volá a lká jejich ret,
když k Tobě z daleké ciziny vztahují ruce,
nebuď k nim slepá a hluchá a nenech je v muce,
nenech je v stesku a pod tíhou pout,
nenech je, nenech je zahynout!

Vlasti, ó Vlasti, ó nebuď jim macechou chladnou,
zahřej svou mateřskou láskou a péčí i je,
mrazivým ciziny dechem když chřadnou a vadnou,
ratolest hynoucí teplem Tvé lásky ať ožije!
Proč mají steskem mřít a schnout?
Nenech své děti zahynout!

Vlasti, ó Vlasti, jak často, ach, svaté Tvé jméno
nadarmo běřeme do úst svých lhoucími rty!
Zloba a pokrytství loupí a przní Tvé věno,
přece však na věky nad námi zůstáváš Ty.
Zůstáváš na věky, Tvůrcův a Života dar,
odvrť svou pravici zhoubu a zánik a zmar,
až budou hromy hřmět a vichry dout
do dětí Tvých, ujmí se jich,
nenech své děti zahynout!

Naším bývalým svěřencům.

Toto číslo »Věstníku Domoviny zahraničních Čechoslováků«, jest věnováno Vám, bývalým česko-ruským dětem. Mnozí z Vás jste již docílili samostatnosti, někteří i úspěchu tak mnozí nepotřebujete již naší péče. Nechť Vám přes to všechno četba tohoto přehledu a česko-ruského čísla »Věstníku Zahraniční domoviny« poslouží k přehledce Vašeho dosavadního díla, Vašeho vlastního života. Byť jste již i zaujali pevné místo a nastoupili svou životní dráhu — což nám i Vám je prospěšné a žádoucí, jistě Vám je milé popatřit, kam každý dospěl. Mimo to má každý tím hlouběji nasadit páky a usilovati o lepší život, ze všech svých sil. Zesnulý generál M. R. Štefánik, ještě když byl mladým mužem, říkával: »Já se probiji, neboť se probíti chci!« a skutečně zůstane nám vzorem svou pílí a energií. A jaký vzácný příklad dal nám pan prezident Osvoboditel Tomáš Garrigue Masaryk! Zdali pak jej kdy za jeho mládí opustila odvaha a důvěra? Nikdy! A vidíme, kam dospěl. I Vás, děti Ukrajiny, objal svou velikou láskou. Proto teskníme a truchlíme po Ném, jako druhdy činili oni »Siroťci« po otci Žižkoví a stesk zachvívá našimi dušemi, jako když vítr chvěje listím v korunách stromů. Památka jeho zavazuje každého příslušníka našeho národa k větší pilnosti a pečlivosti, tedy i Vás, nechť jste kdekoliv. Pročtete si jen celé toto ruské číslo a pomyslete na své kamarády, kde kteří jsou a nezapomínejte ani tam na ty přátele v dálné Ukrajině. — Podejte nám zprávu o svých zkušenostech a známostech. — Naposled mějte se dobře, podle těla i podle duše. Pozdravujeme Vás za ruskou komisi Domoviny zahraničních Čechoslováků!

V Praze a v Hrabové dne 23. září 1937.

B. K. Radechovský.

Rudolf Šedý.

Pplk. duch. B. K. Radechovský a čbr. vikář R. Šedý, členové ruské komise.

Příchod a dnešní život českoruských dětí.

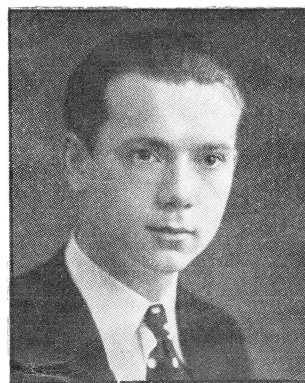
Péči o československé děti převzala Domovina zahraničních Čechoslováků v Praze r. 1934 od Kostnické Jednoty, ústředí čl. evangelíků v Praze, která v roce 1923 přivezla 78 dětí z českých osad na Ukrajině v SSSR a pečovala o ně plných 10 let s pomocí přátel a pěstounů v Čechách i na Moravě. Poslední rok 1933 měla děti na starosti sesterská pomoc Kostnické Jednoty. Počet dětí při převádění agendy nečinil již 78, nýbrž zmenšil se o 20: Kostnická Jednota odeslala totiž do SSSR 2 výpravy a to r. 1926. 3 chlapce a 5 dívek a v r. 1922. 2 dívky a 9 chlapců. Kromě toho 1 účastnice ruské výpravy roku 1933. zemřela. Převzali jsme tudíž do své evidence 58 svěřenců., resp. účastníků této akce. Nemohli jsme ovšem převzít tuto odpovědnost na sebe, dokud nebylo jisto, zdali oba dosavadní činitelé této akce, totiž pp. pplk. duch. B. Radechovský a vikář R. Šedý, vůdce výpravy, budou dále

Vlad. Ladra, knihař, nar. 1910, Žirardov, nyní Praha.

Štěpán Samek, natěrač, nar. 1909, Komrát, nyní Bohouňovice, Čechy.

Ant. Zezula, strojní zámeč-
ník, nar. 1910, Čechohrad,
nyní Brno.

spolupracovati. První z nich byl od počátku členem výboru ZD., druhý nadšeně přislíbil svoji plnou součinnost, což výbor s povděkem vzal na vědomí. Péče o zahraniční dorost spadá do oboru činnosti ZD. nejpředněji podle § 1 jejich stanov. Kromě obou jmenovaných zajištěna byla nám také součinnost Pracovního sboru českých exulantů v Praze, neboť 23 dětí je exulantského původu. Zvláštní důvody byly pro převzetí této ruské péče. Tyto děti přijely do vlasti v době velikého ruského hladu, jako sirotci. Jejich otcové a matky většinou byli mrtvi. Přišly do vlasti a zůstaly zde v péči svých přátel. Místo otců a matek měly své pěstouny. Považujeme za svou povinnost, jménem naší organizace poděkovati pěstounům a protektorům celé akce za jejich péči. Především konstatujeme vzornou péči činovníků Kostnické Jednoty, kteráž nám děti předala. To, co se všeobecně zamlouvá, je to, že Kostnická Jednota a vůdce výpravy dp. vikář R. Šedý, přivezli děti našich ruských krajanů všech náboženských vyznání: evangelického, pravoslavného i katolického bez jakéhokoliv rozdílu a že se o všechny se stejnou pečlivostí a láskou starali. Většina dětí, t. j. 51 byla tehdy ve věku od 15—25 let. Jen 2 byli starší, 2 dívky nedosáhly ještě 13 let, 16 dětí bylo ve věku od 15—20 let. Dobré bylo, že chlapci i děvčata vyvolili si většinou praktická zaměstnání a řemesla, takže si poměrně záhy počali vydělávati a nebyli odkázáni na dobročinnost a podporu. Každý také věděl, že není naděje na návrat do Svazu sovětských republik, poněvadž dětem odtamtud docházely zprávy vesměs nepříznivé. O zvláštních případech pěstounské péče bude zmínka později. Těmito okolnostmi bylo nám převzetí péče podstatně ulehčeno.

Postup náš v přejatém úkolu byl tento: Především záleželo na tom, jak lze co nejdříve včlenit tyto krajanské děti do výroby a života v naší republice. V r. 1934 měly jen někteří československé státní občanství. Z 57 dětí obdrželo do té doby čl. státní občanství jen 15. Ostatní byli bezprávní, poněvadž po 10 letech pobytu za hranicemi SSSR ztratili občanství sovětské a nového nenabyli. Tento nedostatek byl po minulá léta a je dosud velmi tíživý. Již od r. 1928 je v platnosti zákon o ochraně domácího trhu práce. Omezení tohoto zákona netýkají se sice cizinců, kteří přišli na území ČSR před 1. květnem 1923 a zdržují se zde od té doby nepřetržitě,

avšak naši svěřenci ocitli se na půdě naší v Bohumíně teprve 3. května 1923. Podle dalších ustanovení, nemůže cizinec býti v práci, leč získá-li pro něj jeho zaměstnavatel povolení II. instance. Dalšími zákony o pobytu cizinců uložena povinnost hlášení. Těmito předpisy byl náš úkol velmi znesnadňován. Připočítejme k tomu, že v minulých letech byla u nás na trhu práce a dosud je veliká nezaměstnanost a již pochopíme, v jak kritické situaci ocitli jsme se častokráte my i naši chráněnci. Učedníci a tovaryši, pomocnice v domácnosti, jsou často četníky kontrolováni. Zjišťuje se jejich původ, jejich povolání, jejich zaměstnání v práci. Nemají-li svoje výkazy, pokračují-li v práci, bývají pokutováni. Úřady žádaly po nich všechny možné doklady, jako: 1. povolení k pobytu, 2. výkaz o dosavadních místech pobytu, 3. průkazy o státní příslušnosti, 4. průkaz o pobytu, 5. křestní list, 6. údaje o poručnictví. Domovina zahraničních Čechoslováků a Pracovní sbor českých exulantů činily co mohly. Na základě povolení k vstupu do ČSR., vydaného r. 1923 čsl. zastupitelstvím v Charkově, vydávají se potvrzení žadatelům o jejich přistěhování, zaměstnání, hodnověrnosti i potvrzení o rodných datech. Vystupovali jsme před úřady jako protektoři a ochránci a přičiňovali jsme se o rychlé vyřízení úřední ve věcech sňatkových. Péče sociální: Obnovili jsme evidenci našich svěřenců, přes to, že adresy některých byly neznámé. Trvalé umístění má jen část dětí. Některý hoch vyměnil až 8 různých míst. Spojení s více hochy a děvčaty vázlo, a bylo potřebí opět se dotazovati a odpovědi urgovat. Vyslány byly dva dotazníky. Zjistili jsme takto nejnaléhavější potřeby. Poněvadž podmínkou k dosažení čsl. státního občanství je, aby některá obec udělila žadateli příslib domovského práva, intervenovali jsme u obcí pomocí našich známých a příznivců, aby se žadatelům tohoto příslibu dostalo. Zakročili jsme rovněž u ministerstva zahraničních věcí a u konsulátu SSSR. v Praze. Pečovali jsme o umístění dětí v práci, podporovali jsme je i hmotně, pokud jsme mohli.

Dozor na dospívající hochy a děvčata nebyl snadný. Bylo dosti případů obtížných, které bylo možno překonat jen láskou a trpělivostí.

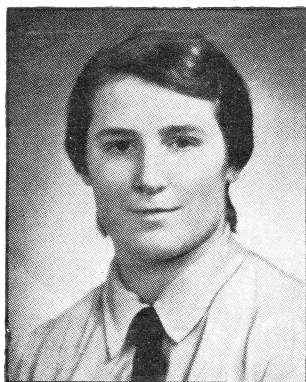
Frant. Ladra, obch. příručí,
nar. 1908, Žirádov, nyní
Praha.

Jar. Hejtmánek, kolář, nar.
1912, Alexandrovka u Bir-
zuly, nyní Klášterec n. O.,

Ant. Hýbl, řezník a uzenář,
nar. 1910, Čechohrad, nyní
Klopina, Morava.

Tamara Rudišová, nar. 1916,
Moskva, nyní Praha.

Alžběta Jersáková, pomoc-
nice v dom., nar. 1913,
Alexandrovka, nyní Choceň.

Marie Hýbllová, diakonka,
nar. 1912, Nový Curychtál,
nyní Jilemnice.

Díky, srdečné díky vzdáváme pěstounům a přátelům, kteří s nevšední ochotou a zájmem podporovali tyto mladé lidi v zaměstnanosti, posilovali je trpělivě, snášeli výstřelky jejich nerozumu a všemožně je chránili. Zkušení vědí, jak mnoho lásky a péče mladí lidé ve svém vývoji vyžadují. Nemůžeme je všechny jmenovat, je jich dlouhá řada, voláme však všem: »Zaplať Bůh Vaši péči, šlechetní, nezištní pěstouni!«

Dnešní stav: V červenci 1935 odešel z našich řad navždy náš milý Toník Pohorský. Dokonal svůj život v stáří 25 let. Zemřel ve všeobecné nemocnici v Jičíně. Absolvoval mlékárenskou školu a byl zaměstnán v mlékárně. Opět tedy se zmenšil počet náš o 1 a byl 57. Dále osamostatnilo se 5 hochů, kteří se oženili a 9 děvčat, která se vdala. 1 studentka a 1 hoch byli adoptováni. Dnešní stav vyjadřuje číselně tato tabulka:

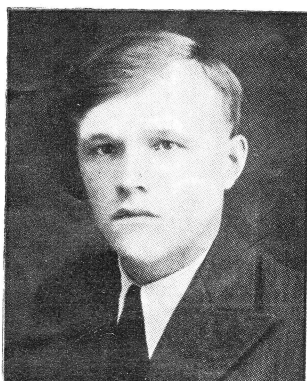
Všech		57				
muži		32	svobodní	26	ženatí	6
ženy		25	svobodné	13	vdané	12
má čsl. obč.	muži	10	svobodní	6	ženatí	4
	ženy	18	svobodné	6	vdané	12
bez státního občanství	muži	22	svobodní	20	ženatí	2
	ženy	7	svobodné	7	vdané	—

Podle zaměstnání:

řemesla	muži	21	svobodní	19	ženatí	2
	ženy	—	svobodné	—	vdané	—
živnosti	muži	4	svobodní	3	ženatí	1
	ženy	3	svobodné	3	vdané	—
dělníci	muži	5	svobodní	3	ženatí	2
	ženy	6	svobodné	6	vdané	—
pomocnice v dom. úředníci a studující	muži	2	svobodní	1	ženatí	1
	ženy	4	svobodné	4	vdané	—
vdaných	žen	12				

Jos. Přívratský, elektromechanik, nar. 1912, Čechohrad, nyní Praha.

Jar. Jersák, kovář, nar. 1915, Michajlovka, nyní Prosetín, Morava.

Jar. Vavřín, elektromechanik, nar. 1915, Čechohrad, nyní Brno.

Ze zahraničí z dalekého východu hledí na nás upřené oči našich krajanů a pozorují, jak to vedeme zde s jejich dětmi. Nesmíme jejich důvěru zklamat. Bude me na tomto úseku pokračovat. Vidíme, že to není práce marná. Apelujeme na obecní a městská zastupitelstva, na vládu a na celou československou veřejnost, aby nás podporovaly svými sympatiemi, aby žádostem o příslib domovského práva a o udělení čl. občanství vyhovovaly a svou pomoc těmto našim chráněncům poskytovaly. 29 účastníků československé akce nemá dosud státního občanství, ač jsou z našeho národního kmene.

Uvésti je jako občany našeho státu a zajistiti jejich další existenci, jest našim nejbližším úkolem.

Zadáno.

Česká učitelka s dětmi v Čechohradě u Melitopole.

Z osudů česko-ruských svěřenců.

(Výňatky z dopisů — jména pisatelů neudáváme.)

Jeho rodný dům, dům uvědomělého rolníka, byl ve výstavné české Bohemce na krásném Krymu. Když s celou výpravou překročil 14letý Toník hranice ČSR, nemohli se on a ostatní hoši vynadiviti kráse a půvabu krajiny, hojným potůčkům, lesům a hájům. Toník byl hoch nadaný. Za 6 let ztrávených ve vlasti otců a vzácných pěstounů na škole měšťanské v Zábřehu na Moravě a na vyšší hospodářské škole v Olomouci, vyrostl v sličného, vzdělaného muže a vrátil se pln ideálů a nadšení k práci do SSSR. Stal se brzo učitelem jednou i po druhé, leč žel, neušel martyriu všech, kteří jakýmkoli způsobem přišli ve styk se západní kulturou. Byl odsouzen údajně pro vyzvědačství ke 3 letům nucených prací a odvezen na průplav u Archangelska u Ledového moře. Protože průplav byl hotov za necelá 2 léta, byl náš Toník spolu s jinými amnestován. Vrátil se podle své zprávy z Leningradu »do nového života«. Žel, že se

mu jeho podlomené zdraví nechce vrátiti a jeho touha po milé družce z ČSR. stále je nesplněna. Dnes je zas u svého milého učitelování. Trpká to byla škola, již musel dosud procházet. Přejeme mu, aby z minulých pohrom šťastně vyvázl a aby si uchoval i pro budoucnost přes dosavadní zklamání svůj jasný optimismus.

*

Pozorně jsme prohlíželi 10letou štíhlou dívku v karanténě pardubické. Ujaly se jí slečny učitelky ze zábřežské měšťanské školy. Potom jsme ji hleděli poskytnout aspoň to nejnutnější na učitelském ústavě v Čáslavi. Když se v Hrabové v onen památný listopadový večer r. 1929 odjíždějící hoši a děvčata loučili, zápasili s city, které je volaly zpět k přátelům v SSSR a zase které je poutaly k vlasti, jež je po 6 let u sebe chovala. Tak nastoupily další krušnou cestu nejen na čsl. drahách a dále přes Lvov na Voločisko, nýbrž na další pouť životní. Naše Sáša posílala nám zprvu dopisy plné vděčnosti. Sáša se brzo stala učitelkou a vychovatelkou dětí v Bohemce a vzala si svoji starou matku k sobě. Leč, další zprávy byly stále řidší a řidší, až naпослед zcela ustaly. Nevíme vše, další osudy její jsou zakryty mlčením. Podle zpráv krajanů byla zatčena, uvězněna, do dalekého tábora odstraněna, ba docela prý podle jedné nezaručené zprávy zastřelena. Žel, že o osudu zatčených, jak tomu bylo v hromadném charkovském procesu krajaňských učitelů dozvídáme se až po 5—6 letech. Dojemné psaníčko, které děti v Leštině daly hospitantce, jest dnes pouhým snem. Skutečnost je jiná, drsná ba nelidská.

*

Povstal z rodu starého, zélovského, exulantského. Jeho děd opustil Zélov v letech 1860 na cestě na dalekou Rus. Byl to písmák a kantor prvních kolonistů v Bohemce. Hoch byl dychtivý učení a proto i jemu podobně jako T—U. dostalo se na Moravě v Třebíči a později zvláště na vyšší hospodářské škole v Olomouci pečlivého školení. Po jeho návratu do SSSR r. 1929 ustanovil jej Zemědělský sekretariát zemědělským agronomem v Tiraspolu. Náš Běda psal tehdy samé chvály a byl pln růžových nadějí. Leč, žel, jaké zklamání. Poslední jeho dopis je z lageru kdesi ve Střední Asii, kam byl náš Běda na 10 let jako vyzvědač odsouzen. V cizím kraji uhnal si zlou malarii. Obdivuhodnou jest pozornost, kterou jemu a jeho ženě jedna nemajetná ruská žena prokazuje. Psáti nesmí. Snad by se i jemu mohlo nějak pomoci.

*

Když se naše Naděžda a její 2 bratři v roce 1923 se svou matkou a sestrou loučila, zanechala dvě drahé duše za sebou. Loni bylo jí dovoleno navštívit svou matku v SSSR. Jaké to bylo tam pro ty krajanek, matku a sestru, radostné shledání! Naděžda v ČSR učinila vzácné pokroky. Čáslavský učitelský seminář absolvovala s prospěchem velmi dobrým, stala se v ČSR učitelkou a nyní je již milovanou ženou a milující matkou. Za to vše děkuje milým hostitelům na Moravě a svým přátelům v Praze. Ti jí i svatbu vystrojili. A tak má dnes malá Naděnka v Jasině se strany své matičky, dvě babičky. Jednu na Ukrajině a druhou v Trhonicích u Jiramova.

Narodil jsem se dne 26. července 1907 ve Zdobunově — volyňská gubernie v Rusku — jako syn učitele. V roce 1914 odstěhovali jsme se do Birculy v Oděské gubernii. Tam v r. 1915 zemřel mi otec a matka byla nucena sama se starat o nás 4 nedospělé děti. V tomto roce začal jsem navštěvovat obecnou školu. Svoje vzdělání jsem ukončil v I. třídě měšťanské školy v r. 1923. Jelikož jsem musel matce v práci vypomáhat, byla moje docházka do školy slabá. Časem byla škola zavřena pro nedostatek topiva a za příčinou nakažlivých nemocí a pak byla 1 rok obsazena raněným vojskem. Ve volném čase vypomáhal jsem též u cizích lidí.

V roce 1923 dostal jsem se zásluhou Kostnické Jednoty, ústředí čsl. evangeliků v Praze do Československé republiky, kde jsem byl přijat p. Emilem Šimkem, mlynářem v Olešnici na Moravě na vychování. Jeho přičiněním vyučil jsem se v Olešnici od r. 1925 až 1928 strojním zámečnickem ve zdejší továrně na hedvábní. Po půltřetím roce byl jsem z nedostatku práce propuštěn a od 15. IX. 1930 jsem byl zaměstnán na statku zemské hospodářské školy v Olešnici, jako strojní zámečnick a traktorista. Během své 4leté praxe na statku jsem nabyl schopností, kterých bych rád využil.

Rád bych podepřel svou stárnoucí matku. Odhodlal jsem se tudíž k odjezdu do SSSR. Domovina zahraničních Čechoslováků pomohla mi vyplnit obsáhlé ruské dotazníky k mé žádosti o povolení k návratu. Když jsem pak byl konsulem SSSR. vyzván, abych se osobně hlásil, domníval jsem se, že moje žádost jest příznivě vyřízena a opustil jsem své místo na statku. Jaká to byla chyba! Odpověď nepřichází již půl roku. Jsem pryč již rok a teprve po půldruhém roce přichází odpověď, že jsem pobyl za hranicemi déle než 10 let a že tudíž přestal jsem být sovětským příslušníkem. Byl jsem bez peněz, bez zaměstnání, živ pouze z lásky své provdané sestry. Moje duševní rozpoložení si těžko kdo dovede představit. Konečně s pomocí švagrovou podařilo se mi v roce 1935 znovu se uchytili. Těžce doplatil jsem na svůj pokus vrátit se zpět. Již jsem všeho zanechal. Zůstanu zde, děj se co děj.

Ohledně vyplnění dotazníku pro Štěpána Samka sděluji, že jsem ho o těch věcech zpravil, poněvadž já přesně vše nevím a on má správné datum v té knížce, co přišla od Vás; svou knížku ztratil, tak jsem mu dal svoji a jinak se z něj udělal člověk, který se ve světě neztratí, naučil jsem ho číst, psát a počítat, vyučil jsem ho řemeslu a teď je ženatý u Kolína; těch kamarádů špatných zanechal a teď mám z něj lepší radost jako z mých vlastních synovců.

Tážete se na budoucnost hochovu; napíšete to krátce. Bohouše máme rádi, zvykli jsme mu za ta léta, co u nás je. Ani nám to nepřijde, že je hoch cizí. A Bohouš je zvyklý také na nás, tak bychom byli nejraději, kdyby nám hoch zůstal i nadále. Nemusím snad psát, že to s hochem myslím dobře, dali jsme mu to nejlepší, co jsme mohli a tak chceme i v budoucnu udělat. Jednou Bohouš dostane všecko. Až si odbude odvod, v případě vojenskou službu, tak ho udělám spoludávatelem všeho. Ohledně čsl. příslušnosti hochovy bych Vás prosil, půjde-li to, kdybyste byli tak laskavi a zažádali o ně, Vy se v tom nejlépe vyznáte a já všechny výlohy s tím spojené rád hradím. Ovšem nepůjde-li to, tak musím ještě rok počkat a potom bych hoča adoptoval. Dříve to udělat nemohu, dokud mi nebude 40 let. Co se týče Bohouše, hoch je zdravý a hodný, nemůžeme na něj naříkat, nezkaží-li se v budoucnu, doufejme, že zůstane takovým, jakým je, máme nad ním radost.

V Č. S. R. jsem dosáhl pevné víry v Boha. Neb jsem měl mnoho krásných příležitostí spatřiti řízení Boží. Dosáhl jsem také toho, že jsem se naučil pořádnému životu. Naučil jsem se poctivě pracovat a šetřiti a bližním svým v čas potřeby pomoci, neb mým heslem je: »Cokoli činíte, všecko k slávě Boží činite!« Mnoho lidí již mně řeklo, že takového poctivce dnes už nikdo nenajde, ale mne těší ta myšlenka, že jsem mohl někomu pomoci, aniž bych žádal odměny. Nejvíce potřebuji, abych dosáhl nějakého stálého zaměstnání. Nemyslím tím, že snad bych si přál nějaké pěkné místo. Jsem spokojen, jen když mám práci, neb práci miluji, ať je jakákoliv. Jinak jsem spokojen a doufám, že budu i nadále. Do Ruska nepiši nikomu, poněvadž tam nikoho nemám.

Děkuji Vám srdečně za zasláný dopis i žádost. Mám velikou radost, že jste tak ochotni mi ve všem poradit a pomoci. Budu Vám za to vždy velice vděčná. Překvapilo mne a měla jsem z toho velkou radost, že se zajímáte o mého nastávajícího muže. S takovým zájmem jsem se nesešla u nikoho. Skutečně si musím říci, že Bůh mi dopřává zvláštních výsad a přirovnání k mojí sestře a bratrovi. Mám oba nade všecko ráda a zvláště sestru velice miluji. Můj snoubenec chce, až přijde domů, zařídit a postavit v Křížlicích jakýsi dům pro letní a zimní hosty a tak bych si tam vzala i sestru, aby mi pomáhala. Já též umím šít, tak mohu též vydělávat.

U vojenských úřadů je již věc vyřízena, tedy nyní čekám jen na dispens a doufám, že i tato mi přijde zakrátko vyřízená zásluhou Vaší vzácné obětavosti. Ještě jednou Vám děkuji za Vaši laskavost a jsem vděčná.

Evidence cizinců.

O b e c n í m u ú ř a d u

Dne 8.IV. 1927.

Dle předložené sem zprávy, zdržuje se v tamní obci Ludvík Kratochvíl, ruský příslušník bez pasu. Dotyčný byl již proti potvrzení o tom vyrozuměn, že má si v době co nejkratší opatřit řádný cestovní pas, ježto jinak by byl přinucen opustit zdejší území. Dále budiž jeho zaměstnavateli zdůrazněno, že přijetí cizího státního příslušníka do zaměstnání jest tenkrát možné, když dá k tomu svůj souhlas Zemský úřad práce.

Rada politické správy a přednosta úřadu.

Otec našeho Jiříka byl statečným a rozhodným Čechem na Krymu. Krajanské české podniky měly v něm výborného organisátora. Bolševici jej však poslali na nucené práce. Když se pokusil P. o útěk z Vologdy, byl zastřelen. Svou dráhu nastoupil Jiřík ve své vlasti s vysokými ambicemi. Jeho opatrovník chtěl mít z něho studenta. Avšak poměry to nedovolily. Proto ze školy na Moravě, přijel do Prahy na zámečnictví. Po svém vyučení sháněl praxi a zkušenosti na mnoha místech. V roce 1932 odjel na československý pracovní výkaz do Německa. Byla to pro něho doba zkušené. Po svém návratu nastal jeho vzestup. Od prostého dělníka u Českomoravské-Kolben-Daněk, dostal se do oddělení konstrukční mechaniky. Při tom však trpký osud se mu nevyhýbal. V roce 1936 byl operován na slepé střevo; téhož roku na podzim zemřel mu jeho bratr. Nepodařilo se nám zajistit ani jeho účast na bratrově pohřbu...

Je pumpařem. Je to povolání podle jeho povahy. Nyní je mu již 27 let. Vojenskou službu vykonal u dragounského pluku číslo 9. Když však pojal úmysl se oženit, narazil na překážku. Jeho snoubenka by ztratila sňatkem svoje státní občanství. Je bezprávný přistěhovalec. Stačtěně se bije se svým osudem a věříme, že zvítězí.

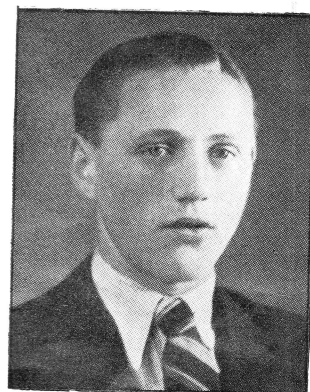
Od svého příjezdu z Ruska zdržuje se na Moravě. Zde našel domov u mistra kováře v Prosetíně. Dostal za vyučenou, dosáhl plnoletí a zůstal stále na starém místě. Obec Prosetín mu slíbila svoji příslušnost. Schází mu nyní jen československé státní občanství. Nedostatek

Frant. Šiller, studnař, nar. 1910, Novohrad, Sibiř, nyní Samechov.

Dim. Krinský, výp. kazatel, nar. 1911, Zdobunov, nyní Praha.

Jar. Kratochvíl, obch. příručí, nar. 1916, Alexandrovka u Birzuly, nyní Bratislava.

potřebných průkazů způsobuje mu trpké chvíle. Jinak září spokojeností. Nedaří-li se mu věc, je mrzutý. Musí se ještě učit . . . trpělivosti. Nyní má před sebou vojenskou službu. Přejeme mu plného zdaru. V poslední chvíli, když číslo je již v tisku, píše náš Jaroslav, že mu zemská správa moravská udělila čl. občanství. Již se chystá na další životní práci. Blahopřejeme Ti. Jaro!

*

Tento hoch našel v ČSR druhé rodiče. Od roku 1923 je u svých opatrovníků ve Lštění — Střední Čechy. Nyní je mu 21 let. Přišel sem jako 8letý chlapec. Ne každý má ovšem stejný osud. Jednotlivec těžko bojuje a zápasí, ale dobří lidé mnoho zmohou.

*

Vyučila se střížnému obchodu, jako prodavačka. Nyní odešla za hlasem svého srdce. Vstoupila do České diakonie, jako ošetrovatelka nemocných. Je to povolání těžké, ale čestné. Přejeme jí pokoj duše a hodně lásky k trpícím bližním.

Jména našich svěřenců v ČSR.

(Číslo v závorce za jmény, znamenají čísla pasu.)

1. Paní Růžena Brutarová (18), rozená Jersáková, nar. 16. listopadu 1910, v Alexandrovce, oděsská gub., Rohenice, p. Č. Meziříčí.
2. Karel Dvořák (72), nar. 19. listopadu 1911 v Čechohradě, mlynářský pomocník, u pana Zábrodského, Hoře, mlýn č. 46 u Domažlic
3. Anna Dvořáková (71), nar. 10. listopadu 1911 v Čechohradě, pomocnice v domácnosti, Josefův, hotel Otta č. 117.
4. Anastázie Dvořáková (55), nar. 25. února 1917 v Čechohradě, u p. V. Snítily, mjr. int. v. v., Slezské Předměstí u Hradce Králové. č. 166.
5. Paní Marta Elbová, rozená Jersáková (5), nar. 1. října 1917 v obci Čechy, gub. Samara, choť úředníka, Brno-Řečkovice. Na dlouhých honech, 14.
6. Jaroslav Hejtmánek (37), nar. 5. září 1912, v Alexandrovce, oděsská gub., kolář, Klášterec nad Orlicí.
7. Václav Hochman (15), nar. 20. října 1912 v Alexandrovce, strojní zámečník, Krucemburk.
8. Pi. Anna Holaňová, roz. Tajmerová (57), nar. 5. července 1909 v Alexandrovce na Krymu, Svinov, Englova ul.
9. Antonín Hýbl, (53), narozen 4. listopadu 1910 v Čechohradě, Melitopol, řezník a uzenář, Klopina p. Úsov.
10. Marie Hýblová (52), nar. 12. října 1912 v Novém Curychtálu na Krymu, diakonka, Okres. nemocnice v Jilemnici
11. Paní Lydie Chromnicová, rozená Jersáková (10), nar. 2. ledna 1910 v Čechově u Samary, Dolina, p. Krajné na Slovensku.
12. Adolf Jersák (7), nar. 27. září 1913 v Čechově u Samary, truhlář.
13. Bohuslav Jersák (26), nar. 4. května 1910 v Michajlovce na Volyni, krejčovský tovaryš.
14. Emil Jersák (11), nar. 3. března 1912 v Čechově u Samary, dělník, Lysá nad Labem, Wilsonova 436.
15. Jaroslav Jersák (33), nar. 15. listopadu 1915 v Michajlovce na Volyni, kovář a podkovář, Prosetín č. 4, p. Olešnice na Moravě.
16. Vilém Jersák (6), nar. 2. prosince 1912 v Alexandrovce-Birzule, praktikant mlékařství. Hosp. družstvo Rovensko p. Troskami.
17. Alžběta Jersáková (19), nar. 15. prosince 1913. v Alexandrovce, oděsská gub., pomocnice v domácnosti u pana inspektora v. v. Sedláka v Chocni.
18. Helena Jersáková (28), nar. 5. června 1914 v Alexandrovce, oděsská gub., pomocnice v domácnosti.
19. Lydie Jersáková (1), nar. 3. prosince 1910, v Michajlovce na Volyni, pomocnice v domácnosti, Praha-Vršovice, Palackého 5.
20. Alexander Kodýtek (76), nar. 31. srpna 1915, v Čechohradě, zemědělský dělník u p. Boh. Hradila v Horních Netčicích u Lipníka n./B.

21. *Helena Kodýtková* (54), nar. 3. května 1913, v Čechohradě, Melitopol, u pana F. Lukáška, Olomouc, Kapucínská 3.
22. *Jaroslav Kratochvíl* (22), nar. 28. července 1916 v Alexandrovce, obchodní příručí, Bratislava, Cukrová, 8.
23. *Ludvík Kratochvíl* (20), nar. 6. září 1909 v Bohemce, oděsská gub., rolník v Otradově č. 9, p. Krouna u Skutče.
24. *Alexander Krinský* (35), nar. 26. července 1907 ve Zdobunově, strojní zámečník, Užhorod, Pod kopečkem 15.
25. *Dimitrij Krinský* (36), nar. 3. června 1911 ve Zdobunově, výpomocný kazatel, Praha XII., Londýnská 35.
26. *Emílie Kulhavá* (23), nar. 4. září 1911 v Ljubaševce, oděsská gub., dámská krejčová v Pardubicích, Štrossova 544.
27. *František Ladra* (42), nar. 28. července 1908 v Žirardově, Polsko, obchodní příručí, Praha-Michle, Smetanova 727.
28. *Vladimír Ladra* (44), nar. 27. března 1910 v Žirardově, Polsko, knihař, Praha-Michle, Smetanova ul. 727.
29. *Blažena Majvalová* (41), nar. 10. května 1920 z Čajkovky, u p. J. Majvala v Trhovém Štěpánově u Benešova.
30. *Ludmila Matějková* (30), nar. 19. března 1913 v Žachovce, oděsská gub., pomocnice v domácnosti.
31. *Klement Meduna* (68), nar. 22. srpna 1911 v Čechohradě, krejčovský tovaryš.
32. *Eliška Nešporová* (adoptovaná), roz. Jersáková (17), nar. 5. února 1920 v Chutoru u Samary, studující, Nosislav u Brna.
33. *Pí. Helena provd. Nováková* (63), nar. 10. dubna 1914 v Birzule, Písařov, Severní Morava.
34. *Paňi Květuše Novotná*, rozená Ladrová (45), nar. 4. prosince 1911 ve Zdobunově, obchodní příručí, Hřabačov, p. Jilemnice.
35. *Paňi Naděžda Nykendajová*, rozená Krinská (34), nar. 29. března 1905 v Zdobunově, choť učitele v Jasině, Podkarpatská Rus.
36. *Jiří Pohorský* (61), nar. 10. dubna v Čechohradě, strojní zámečník, Praha Vysočany, Nad Krocínkou č. 372.
37. *Paňi Věra Polmanová*, rozená Jersáková (2), nar. 17. listopadu 1912, v Michajlovce, Volyň, dámská krejčová, Lysá nad Labem, Dvořákova, 1095.
38. *Josef Přívratký* (62), nar. 28. dubna 1912 v Čechohradě, elektrotechnik, Praha XI., Nerudova ul. 5.
39. *Teofil Pujman* (12), nar. 19. července 1911 v Mirotně, na Volyni, u pana V. Klementa, Kamenice u Jihlavy.
40. *Leonid Rudiš*, IngC. (39), nar. 6. července 1912 v Moskvě, studující stav. inženýrství, Brno, Benešova technika.
41. *Tamara Rudišová* (78), nar. 13. srpna 1916 v Moskvě, u paňi Lányové, Praha II., Podskalská 31.
42. *Alexander Samek* (50), nar. 1. července 1913 v Čechohradě, Melitopol, strojní zámečník.
43. *Alexander Samek* (77), nar. 15. dubna 1914 v Čechohradě, pekař, Koleč u Slaného.
44. *Antonín Samek* (58), nar. 24. dubna 1911 v Čechohradě, Melitopol, zahradník, Praha-Košíře, Pivovarská, 157.
45. *Josef Samek* (73), nar. 14. července 1910 v Čechohradě, kovářský pomocník.
46. *Petr Samek* (49), nar. 1. července 1913 v Čechohradě, Melitopol, zemědělský dělník, Polička, č. 414. Vyšehrad, Čechy.
47. *Stanislav Samek* (51), nar. 3. července 1916 v Čechohradě, Melitopol, zemědělský dělník, u pana Josefa Stolaře, Lštění č. 12, p. Čerčany.
48. *Štěpán Samek* (48), nar. 22. března 1909 v Čechohradě, Melitopol, lakýrník, Bohouňovice, p. Červené Pečky.
49. *Filip Strnad* (40), nar. 12. března 1910 v Sekretárce v Rusku, strojní zámečník, Praha VIII., Lihovarská, 6.
50. *Paňi Helena Škvorová* (32), nar. 11. června 1912 v Michajlovce na Volyni, Mačovice u Benešova, Čechy.
51. *František Šiller* (70), nar. 10. října 1910 v Novohradě na Sibiři, studnař a pumpař, Samechov, č. 7, p. Chocerady nad Sázavou.
52. *Paňi Marie Šrámková*, rozená Ladrová (43), nar. 28. července 1908 v Žirardově, Polsko, dámská krejčová, Praha Michle, Smetanova, 727.
53. *Perpetua Tajmerová* (56), nar. 27. září v Alexandrovce na Krymu, obchodní příručí.

54. Paní *Emilie Urválková*, rozená Hartová (46), nar. 24. listopadu 1910 v Puchavé na Volyni, choť technického úředníka, Praha-Smíchov, U Blaženky, 2147.
 55. *Jaroslav Vavřín* (66), nar. 7. října 1909 v Čechohradě, elektrotechnik, Brno, Husovice, Vranovská, 61.
 56. Paní *Julie Zelinková*, rozená Jersáková (27), nar. 2. září 1912 v Chutoru Čechy, Rusko, choť stav. asistenta, Křížlice, č. 100, p. Jilemnice
 57. *Antonín Zezula* (64), nar. 6. února v Čechohradě, Melitopol, strojní zámečník, Brno, Kounicova, 25.

Čtěte román

Elisej Sukač

líčící život a utrpení ruských studentů. Napsal Jegor Lazarev, přeložil B. Černík, dříve učitel v Bohemce na Krymu nyní Rybníky u Dobříše. U knihkupců Kč 5.—

Pražská obecní plynárna v Michli čp. 500

vyrábí a dodává: plyn, koks, dehet, síran amonný, naftalin, benzol, obalové šterky a dehtové oleje. Výrobky tyto mají veliký význam hygienický pro velkoměstské bydlení, průmysl chemický a bezprašnou úpravu silničních vozovek. Racionelní zpracování uhlí suchou destilací. Úleva v námaze manuální práce člověka a snaha po zlepšení pracovních poměrů hospodyně v domácnosti a výrobce v dílně živnostenské a tovární — **rychlostí, čistotou, přesností a pohodlím výkonu.**

Telefonní služba pro nepřítomné

Z Ú - Zpravodajská ústředna

TELEFON *410-41

přijímá telefonické zprávy v nepřítomnosti
pražských telefonních účastníků

Ústředna pro lékaře.

Stočky - Miroslav Moravec

grafický závod

Praha II., Václavská ul. 12.

Telefon 466-73.